

Køb strøm hos os
Faste priser giver sikkerhed
Spar penge og CO₂
Køb grøn strøm
Dagens tilbud: El til spotpris

Forbedret konkurrence på
el-detailmarkedet
for små og mellemstore
forbrugere

Juni 2008

Indhold

1. Baggrund og formål	3
2. Konklusion og anbefalinger	3
3. Barrierer på efterspørgselssiden	5
3.1 Forbrugermobilitet	5
3.2 Markedsundersøgelser	5
3.3 Markedsrelaterede barrierer på efterspørgselssiden	8
3.4 Psykologiske barrierer	9
3.5 Erfaringer fra den finansielle sektor	10
4. Barrierer på udbudssiden	11
4.1 Markedets opbygning	11
4.2 Listning af barrierer	11
5. Styrkelse af efterspørgselssiden	14
5.1 En ny dansk prisportal	14
5.2 Offentlig kampagne om frit leverandørvalg	16
6. Styrkelse af udbudssiden	16
6.1. Samfakturering	16
6.2 Datahub	17
6.3 Bevillingssystemet og prisregulering af forsyningspligtselskaber	17
6.4 Styrket information til leverandører	18
7. Det videre arbejde	18
Bilag 1 Norske og svenske erfaringer	20
Norge	20
Sverige	23
Samlet bedømmelse	25

1. Baggrund og formål

Energistyrelsen har i samarbejde med Dansk Energi, Energinet.dk, Energitilsynets Sekretariat og Forbrugerstyrelsen gennemført et projektarbejde i perioden marts – juni 2008 vedrørende muligheder for at fremme konkurrencen på el-detailmarkedet for de små og mellemstore forbrugere.

Projektet er en opfølgning på rapporten ”*Regulering af forsyningspligtselskaber, Analyse af prisreguleringen, November 2007*”, der viste, at der er meget begrænset konkurrence på detailmarkedet for salg af elektricitet til ikke-timemålte forbrugere. Mere end 95 % af de ikke-timemålte forbrugere aftager forsyningspligtig strøm¹ til en reguleret pris. Forskellige forhold gør, at de små forbrugere ikke er særlig interessante for elleverandørerne. Samtidig afdækkede rapporten, at den eksisterende elpristavle kan forbedres med henblik på at øge forbrugernes muligheder for at gennemskue markedet. Den lave gennemsigtighed på el-detailmarkedet er bekræftet i Forbrugerredegørelsen for 2007 samt i Konkurrenceredegørelse 2008.

Projektet er gennemført indenfor rammerne af gældende lovgivning.

Projektets formål er at analysere mulighederne for og komme med forslag til forbedring af konkurrencen på detailmarkedet for elektricitet for de små og mellemstore forbrugere med henblik på, at forbrugerne kan opnå billigere eller bedre produkter. Projektgruppen skal undersøge og evt. lade sig inspirere af andre landes erfaringer, herunder som minimum den svenske og norske prisportal.

Projektet skal give anbefalinger til en web-baseret prisportal, der kan sikre en forbedret transparens på slutbrugermarkedet for el med vægt på, at de ikke-timemålte forbrugere får forbedret mulighed for at afsøge og vurdere markedet. Den nye prisportal skal afløse den nuværende Elpristavle.

Projektet skal endvidere analysere barrierer for elhandelsselskabernes interesse i dette marked, samt afsøge muligheder og komme med innovative forslag om tiltag til forbedringer på udbudssiden.

2. Konklusion og anbefalinger

Det er arbejdsgruppens konklusion, at selve markedets opbygning, hvor nye forsyningspligtselskaber efter elreformen i 2000 bevarede deres kunder fra de tidligere integrerede eldistributionsvirksomheder, indebærer en fortsættelse af de lokale monopoler på el-detailmarkedet. Denne monopolsituation er fastholdt via systemet med bevillinger til forsyningspligtselskaberne.

¹ Forsyningspligtselskaber er elleverandører med bevilling til et afgrænset geografisk område, hvor de har pligt til at sikre elleverancen til forbrugere, der ikke har valgt en anden leverandør. Forsyningspligtig strøm er underlagt en prisregulering. Alle dele af landet er dækket af ordningen.

Efterfølgende strukturændringer har yderligere medført, at hovedparten af privatkunderne i dag får deres strøm leveret af få store koncerner, der hidtil har vist en begrænset interesse i at konkurrere indbyrdes om husholdningskunderne og andre mindre forbrugere.

I forbindelse med den fulde markedsåbning pr. 1. januar 2003, hvor husholdningskunderne og andre mindre forbrugere fik frit leverandørvalg, gennemførte flere leverandører/koncerner omfattende oplysningskampagner for at mobilisere disse forbrugere. Imidlertid har dette forbrugersegment efterfølgende vist meget ringe interesse for at benytte markedet, idet kun en meget lille andel af forbrugerne har udøvet et aktivt leverandør- eller produkt valg siden markedsåbningen.

Forbrugerne er beskyttet prismæssigt gennem prisreguleringen af forsyningspligtproduktet. De er ligeledes sikre på deres elleverancer fra forsyningspligtselskabet. De behøver ikke vælge en ny leverandør, og gør det som nævnt også kun i meget begrænset omfang. Hertil kommer, at betalingen for selve elleverancen kun udgør ca. 25 pct. af den samlede elregning, inkl. moms. Resten af elregningen udgøres af nettarif, transmissionstarif, offentlige forpligtelser og afgifter, dvs. ydelser der ikke er konkurrenceudsatte. Det er derfor vanskeligt for almindelige elforbrugere at opnå en markant besparelse på hele elregningen ved leverandør- eller produkt-skifte.

Der er altså indbygget en betydelig træghed på både udbuds- og efterspørgselssiden af el-detailmarkedet.

Det er imidlertid en anbefaling fra EU-kommissionen², at den nuværende forsyningspligtregulering udfases i takt med at konkurrenceforholdene på slutbrugerproduktet forbedres. Baggrunden herfor er Kommissionens forventning om, at et frit marked vil sikre lavere priser og mere varierede tilbud til forbrugerne. Selv med en sådan fremtidig deregulering, som anbefalet af Kommissionen, vil der dog fortsat skulle være en regulering for særligt udsatte forbrugere i henhold til Eldirektivet.

Konkurrencestyrelsen anbefaler ligeledes i Konkurrenceredegørelsen 2008, at konkurrencen på eldetailmarkedet forbedres, således at forsyningspligtreguleringen kan fases ud.

Med henblik på at styrke konkurrencen på eldetailmarkedet har arbejdsgruppen analyseret barrierer på efterspørgselssiden og udbudssiden. På efterspørgselssiden er der et markant behov for bedre information, og på udbudssiden et behov for billige og effektive markedsføringsmuligheder over for forbrugerne. Derfor ses en forbedret prisportal til afløsning af Elpristavlen som et vigtigt instrument til at fremme gennemsigtigheden på markedet. I afsnit 5.1 er oplyst anbefalingen til den nye prisportal.

Det anbefales, at det træffes aftale med Dansk Energi, der har erfaring fra opbygning og administration af Elpristavlen, om at forestå udviklingen af den nye prisportal i henhold til anbefalingerne i nærværende rapport. Prisportalen skal udformes, således at den både imødekommer forbrugernes og elleverandørernes behov.

² Meddelelser fra Kommissionen til Rådet og Parlamentet, Udsigterne for det indre gas- og elmarked, SEK (2006) 1709 med ledsagedokument: Kommissionens arbejdsrapport "Implementation Report on Electricity and Gas EU Regulatory Framework: Country Reviews".

Prisportalen bør udvikles i samarbejde med Konkurrencestyrelsen / Energitilsynet. Såfremt Dansk Energi ikke ønsker at påtage sig opgaven, findes en anden ejer, eksempelvis Energinet.dk.

Det anbefales endvidere, at Energistyrelsen tager initiativ til at der gennemføres en informationskampagne om mulighederne for frit leverandørvalg i forbindelse med lanceringen af den ny prisportal, samt at Dansk Energi gennemfører en oplysningskampagne over for leverandørerne.

3. Barrierer på efterspørgselssiden

3.1 Forbrugermobilitet

Dansk Energis kvartalsvise leverandørskiftestatistik viser, at omkring 330.000 forbrugere har skiftet elleverandør siden elmarkedet blev åbnet for alle forbrugere pr. 1. januar 2003. Dette svarer til godt 10 pct. af samtlige forbrugere. Tallet dækker dog over, at nogle forbrugere kan have skiftet elleverandør mere end én gang – bl.a. kan flere have skiftet tilbage til forsyningspligtproduktet. Det skønnes, at mindst 95 % af de ikke-timemålte forbrugere fortsat aftager forsyningspligtproduktet.

Til sammenligning var mobiliteten i Norge knap 10 pct. i 2007, og i samme periode skiftede ca. 8 pct. af husholdningskunderne i Sverige leverandør.

3.2 Markedsundersøgelser

Energitilsynet, Dansk Energi samt analysefirmaet Userneeds har gennemført undersøgelser af elforbrugernes viden om markedet og mulighederne for leverandørskift. Userneeds' undersøgelse viser en markant lavere viden om markedet end de to andre undersøgelser. Forskellen mellem undersøgelserne skyldes bl.a., at der er forskelle i den måde, forbrugerne blev spurgt.

Alle tre undersøgelser peger imidlertid på, at der er stort behov for bedre information om markedet og dets muligheder.

3.2.1 Energitilsynets undersøgelse af elforbrugernes leverandørskift

Energitilsynets sekretariat igangsatte i efteråret 2007 en undersøgelse blandt de danske husholdningskunder på elmarkedet, primært for at få et overblik over i hvilket omfang disse forbrugere har skiftet leverandør eller produkt, men også for at få indsigt i forbrugernes adfærd på detailmarkedet for el.

Hovedresultater fra undersøgelsen

Langt den overvejende del af skabelonkunderne³, der primært består af husholdningerne, har ikke benyttet sig af adgangen til at skifte elleverandør, men er fortsat kunder hos den elleverandør, de havde før liberaliseringen af el-markedet.

Op mod 80 pct. af forbrugerne er klar over, at de har mulighed for at skifte elleverandør, men kun godt 2 pct. af husholdningerne har skiftet leverandør.

³ "Skabelonkunder" er en betegnelse for de ikke-timemålte kunder

Syv ud af ti af de private husstande anfører, at det er udsigten til en *økonomisk besparelse*, der er den væsentligste grund til overhovedet at overveje et skifte af elleverandør. Forbrugerne ønsker dog en besparelse af en vis størrelse, før de vil overveje at skifte elleverandør. Således ønsker knap halvdelen af forbrugerne en besparelse på mere end 750 kr. årligt, før et leverandørskifte overvejes, mens 38 pct. angiver, at de først vil skifte, når besparelsen overstiger 1.000 kr. Det fremgår også, at ca. 12 pct. – omkring hver ottende husstand – tilkendegiver, at de vil skifte leverandør ved en besparelse på mellem 0 – 500 kr. årligt.

Tabel 1: Den årlige besparelse, der skal til, før forbrugerne vil overveje at foretage elleverandørskifte

Besparelse i kr.	< 250	250-500	500-750	750-1.000	> 1.000	Ved ikke
	Pct.					
Andel af forbrugere, der vil skifte	3	9	18	9	38	23
Akkumulering	3	12	30	39	77	100

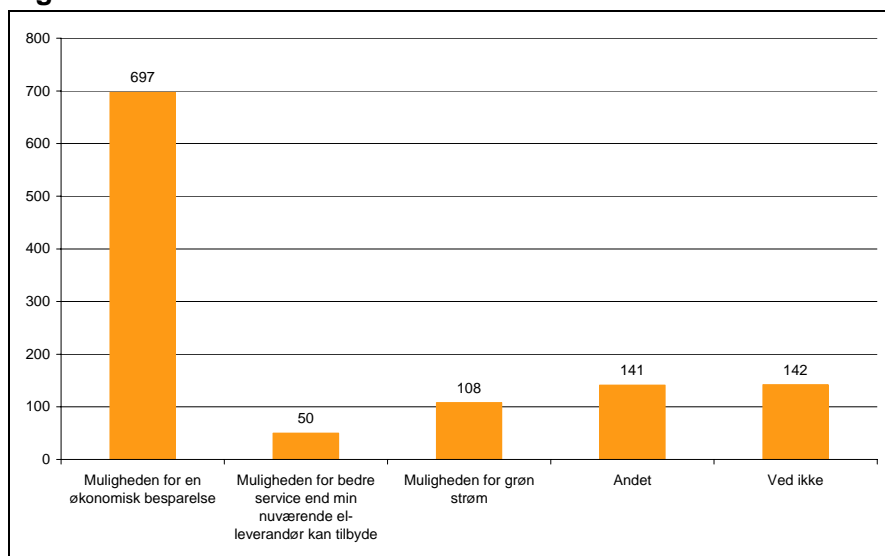
Note: Forbrugeren er blevet stillet spørgsmålet: "Hvor stor en årlig besparelse kunne få dig til at overveje at skifte leverandør?" Herefter har de haft mulighed for at vælge mellem intervallerne opgivet i tabellen.

Kilde: Energitilsynets forbrugerundersøgelse oktober 2007.

Den rene elpris – altså den del af elektricitetsprisen, som elleverandørerne kan konkurrere på – udgør som tidligere nævnt ca. 25 pct. af den samlede pris inkl. moms. For en husstand med et årligt forbrug på ca. 4.500 kWh udgør den rene elpris således ca. 1.700 kr.

Figur 1 opregner forbrugernes grunde til eventuelt at skifte elleverandør.

Figur 1: Grunde til eventuelt at skifte elleverandør

Note: Ud af 1000 husstande har 977 ikke skiftet leverandør. Disse 977 er blevet spurgt om, hvad der evt. kunne få dem til at skifte elleverandør. Forbrugerne har haft mulighed for at give mere end 1 svar, hvorfor det samlede antal besvarelser er oppe på 1138.

Kilde: Energitilsynets brugerundersøgelse, udført af GfK oktober 2007.

Hver tiende forbruger peger på, at muligheden for at købe såkaldt *grøn elektricitet*, kan få dem til at skifte elleverandør.⁴

Under ”andre årsager” anfører et mindre antal forbrugere, at en *bedre service* hos den nye elleverandør kunne få dem til at overveje et skifte.

Forbedret information

En væsentlig forudsætning for forbrugerne i forbindelse med overvejelser om leverandørskift er adgang til pålidelig og overskuelig information om leverandører, priser og produkter.

Elbranchen har bl.a. etableret www.elpristavlen.dk, hvor der er mulighed for at foretage prissammenligninger mellem forskellige elleverandører på detailmarkedet og for at foretage leverandørskifte. For at foretage en prissammenligning på elpristavlen, der kan vise det årlige besparelspotentiale, skal forbrugeren kende sit årlige el-forbrug og sine nuværende leveringsvilkår, herunder prisen, samt navnet på den lokale netoperatør og navnet på den lokale forsyningspligtoperatør. Hvis forbrugeren ikke har disse informationer, er det ikke muligt at opnå det nødvendige beslutsningsgrundlag for at tage stilling til, om det er gunstigt at foretage et leverandørskifte. For forsyningspligt-kunder er det tilstrækkeligt at kende navnet på forsyningspligtleverandøren, idet leveringsvilkårene er regulerede.

Undersøgelsen viser, at næsten 8 ud af 10 forbrugere ikke kender el-pristavlen, 7 ud af 10 forbrugere ved ikke, at der er en netoperatør involveret i el-leverancen, og næsten 4 ud af 10 forbrugere kender ikke deres årlige el-forbrug. Det betyder, at en stor del af forbrugerne først må bruge tid på at sætte sig ind i disse forhold, inden de kan foretage et kvalificeret leverandørskifte. Det manglende kendskab til, at selve elforsyningen er sikret gennem tilknytningen til det stedlige netselskab, kan give forbrugerne den fejlagtige opfattelse, at forsynings-sikkerheden og strømkvaliteten er forbundet med valget af leverandør. Dermed kan der opstå en ubegrundet frygt for at forlade den velkendte leverandør, som hidtil har garanteret forsynin-gen.

Forbrugerne blev også spurgt om, hvor lang tid de vil bruge på et leverandørskifte, hvis de kan opnå en årlig besparelse på minimum 500 kr. Her viser undersøgelsen, at hver femte forbruger er parat til at afsætte mere end én time for at opnå en besparelse på 500 kr. årligt og knap hver tiende forbruger er parate til at bruge mere end 2 timer på samme besparelse.

Tabel 2: Hvor lang tid er forbrugerne villige til at afsætte for at opnå en årlig besparelse på minimum 500 kr.

Tidsforbrug	< ½ time	½-1 time	1-2 timer	2-3 timer	> 3 timer	Ej afsætte tid
Pct. forbrugere	18	22	12	3	6	39

Note: De 977 forbrugere, der endnu ikke har skiftet leverandør, er blevet spurgt om, hvor meget tid de ville være parate til at afsætte for en besparelse på minimum 500 kr. om året. Herefter har respondenterne fået lov til at vælge mellem de i tabellen opstillede intervaller.

Kilde: Energitilsynets forbrugerundersøgelse af oktober 2007.

⁴ En række selskaber udbyder grøn elektricitet, dvs. elektricitet produceret på vedvarende energi, men forbrugerne anvender langt fra disse tilbud i det omfang, som undersøgelsen lægger op til. Dette kan skyldes tre forhold. For det første manglende kendskab til, at produktet ”grøn elektricitet” udbydes. For det andet, at forbrugerne ikke tillægger ”grøn elektricitet” den vægt som tilkendegivet i undersøgelsen. Og for det tredje, at forbrugerne ikke har tillid til, at der rent faktisk er tale om grøn elektricitet.

Omvendt ser det dog ud til, at ca. seks ud af ti forbrugere ikke er parate til at afsætte mere end maksimalt en halv time, selv hvis besparelsen ligger på minimum 500 kr. årligt.

3.2.2 Dansk Elmarked Barometer

Dansk Energis Elmarked Barometer er en telefoninterviewbaseret undersøgelse af en række forskellige elementer i forholdet mellem kunderne og selskaberne, herunder kundetilfredsigheden samt forbrugernes kendskab til markedet og til deres eget forbrug. Undersøgelsen er foreløbigt gennemført i årene 2005-2007.

Resultaterne for 2007 understøtter i vid udstrækning konklusionerne i den undersøgelse, Energitilsynets sekretariat lod gennemføre i 2007.

Således viser Elmarked Barometer 2007, at ca. 70 pct. af privatkunderne kender til muligheden for at skifte leverandør. De fleste kunder – ca. 80 pct. har et godt eller nogenlunde kendskab til deres eget forbrug. Kun knapt halvdelen af kunderne kender til en anden leverandør end deres nuværende. Over halvdelen af kunderne opfatter ikke et leverandørskifte som værende forbundet med væsentligt besvær.

Desuden viser undersøgelsen, at en stor del af kunderne er loyale overfor og tilfredse med deres nuværende elleverandør. Således overvejer kun 13 pct. af de adspurgte at skifte elleverandør, og ca. 80 pct. anser deres nuværende elleverandør for at være blandt de bedste.

Elmarked Barometer viser, at der trods alt er et vist potentiale i relation til at mobilisere privatkunderne – de kender deres forbrug, og de ved, at det er muligt at skifte. Kendskabet til alternative leverandører kan bl.a. øges gennem en revideret prisportal og oplysningskampagner.

3.2.3 Userneeds analyse

Analysefirmaet Userneeds har på vegne af elleverandøren Switch i februar 2008 gennemført en undersøgelse af danskernes kendskab til det frie valg af el-leverandører.

Undersøgelsen er en spørgeskemaundersøgelse, der er gennemført blandt medlemmerne af ”Danmarks panelet”, hvor deltagerne er udvalgt efter køn, alder og geografisk placering. Panelet består af respondenter, der er inviteret til at kunne deltage i undersøgelser, der afvikles elektronisk. Det kan betyde en skæv repræsentation af især den ældre befolkning.

På baggrund af svarene på spørgsmålet ”Har du mulighed for at skifte elleverandør der hvor du bor” er undersøgelsens konklusion, at 71 % af de adspurgte *ikke* har kendskab til muligheden for at skifte elleverandør. Flere kvinder end mænd ved ikke, at man kan skifte. Der er en tendens til at kendskabet til muligheden for leverandørskifte stiger med stigende boligstørrelse og med stigende el-regning.

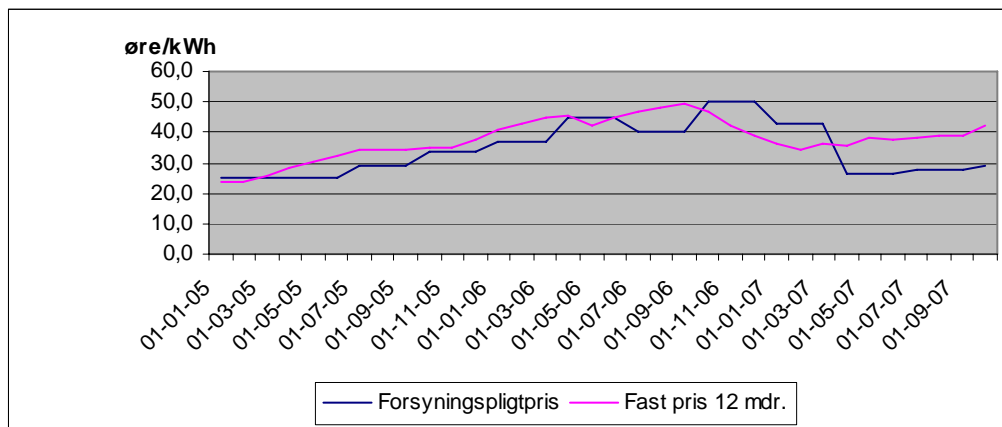
3.3 Markedsrelaterede barrierer på efterspørgselssiden

I systemet med forsyningspligtige selskaber, der i udgangspunktet dækker alle ikke-timemålte forbrugere, er forbrugeren ikke tvunget til at vælge elleverandør. Dermed er den forbrugerbeskyttelse, der er baggrunden for systemet, med til at fastholde forbrugerne hos deres oprindelige leverandør.

Der skal altså klare incitamenters til at få forbrugerne til at vælge en anden leverandør. Forbrugernes kendskab til markedets muligheder er en vigtig forudsætning, men hertil kommer et behov for betydelige økonomiske incitamenters til at få forbrugerne til at opgive det oprindelige forsyningspligtselskab. Imidlertid viser Elpristavlen aktuelt meget begrænsede muligheder for umiddelbar økonomisk gevinst ved leverandørskift fra forsyningspligtprodukt til andre produkter. Ofte er forsyningspligtpriserne blandt de laveste på markedet.

Forsyningspligtprisen ændres hvert kvartal. Forbrugerne kan imidlertid forsikre sig mod fremtidige prisstigninger med fastpriskontrakter over 1 – 3 år. Generelt må forbrugerne dog forvente, at prisen er højere jo længere tid prisen er frosset fast, idet leverandøren er eksponeret for en højere prisrisiko jo længere tid aftalen løber. Den konkrete pris afhænger imidlertid også af en gros markedets forventninger til fremtidige priser, som i høj grad bestemmes af f.eks. nedbørs- og temperaturprognoser. Dertil kommer markedets forventninger til den fremtidige udvikling i valutakursen EUR/DKK m.m. I figur 2 nedenfor er vist udviklingen i den gennemsnitlige elpris på forsyningspligtprodukt og fast pris 12 måneder, ekskl. transmission, distribution moms og afgifter.

Figur 2: Udviklingen i forsyningspligtpris og ”fast pris i 12 måneder”

Kilde: Energitilsynets Sekretariat

3.4 Psykologiske barrierer

Professor i økonomisk psykologi ved Handelshøjskolen i Århus, John Thøgersen, har analyseret de psykologiske barrierer hos forbrugerne, som medvirker til den lave mobilitet på elmarkedet. Han peger på, at køberadfærden på elmarkedet er vanebetinget, da elkøb er et afledt forbrug, der både har en lav andel af husholdningernes budget og en lav personlig relevans (så længe forsyningen fungerer). Desuden er der en lav differentiering mellem produkter og udbydere.

Det er John Thøgersens synspunkt, at elforbrugerne er begrænset af en række faktorer, som betyder, at de stræber efter at forsimple eller undgå at tage beslutninger. Dette skyldes primært tre faktorer: 1) risikoen ved ikke at vælge leverandør er lav, 2) det opfattes som svært og risikofyldt at tage de rette beslutninger og 3) motivationen for at skifte er lav.

I arbejdet med at forbedre konkurrencen på el-detailmarkedet er der behov for, at detailmarkedet er så let tilgængeligt informationsmæssigt og rent praktisk som muligt. Dette indebærer at prisstrukturen og de forskellige produkttyper bør være meget overskuelige, informationen

bør være let at gå til, og det skal være let at foretaget skift. Aktørerne bør fokusere på at differentiere produkterne og fremhæve egenskaber, som er relevante for sammenhængen, og som har værdi for forbrugerne. Endelig er det vigtigt, at de forbedrer ”brandingen” af elkøbet, f.eks. ved at det signalerer miljørigtig adfærd.

3.5 Erfaringer fra den finansielle sektor

For at illustrere problemstillingerne omkring forbrugermobiliteten drages i det følgende paralleller til et andet marked, hvor forbrugermobiliteten traditionelt har været lav. Der tages udgangspunkt i Økonomi- og erhvervsministeriet (ØEM) rapport fra 2005 ”*Gebyrer på penge- og realkreditinstitutmarkedet*”.

Rapporten omhandler gebyrstrukturen på markedet for penge- og realkreditinstitutter og undersøger, hvad skiftet fra rentemarginal mod gebyrer betyder for gennemsigtigheden, forbrugeradfærd og konkurrencen på markedet. Indeholdt i rapporten er også en analyse af forbrugermobiliteten på det pågældende marked.

En grundlæggende pointe er, at forbrugermobiliteten på markedet for penge- og realkreditinstitutter er lav – ligesom på el-detailmarkedet. Analysen viser, at kun knap hver femte forbruger har skiftet pengeinstitut inden for de sidste tre år.

En af ØEM-analysens centrale konklusioner er således, at over 70 % af forbrugerne end ikke ville overveje at skifte pengeinstituttet, selvom et skifte var fuldstændig omkostnings- og problemfrit.

De væsentligste barrierer er:

- at forbrugerne udviser skepsis over for hvor meget, man reelt kan spare ved at skifte pengeinstitut
- at tillid og tryghed betyder meget i forbindelse med bankforretninger, hvorfor mange forbrugere foretrækker at blive i ”vante” omgivelser
- at mange forbrugere ikke har overblik over, hvad de betaler for deres bankforretninger, hvilket umiddelbart gør det vanskeligt for dem at undersøge, hvad man kan spare ved at skifte pengeinstitut
- at forbrugerne betragter penge- og realkreditinstitutmarkedet som ugennemsigtigt
- at forbrugerne ikke undersøger markedet – bl.a. fordi de ikke mener, det er umagen værd samt, at de mange forskellige produktkombinationsmuligheder gør sammenligning af priser vanskelig.

For de knap 20 % af forbrugerne, som inden for de sidste tre år har skiftet pengeinstitut, er de primære årsager til at skifte dels at opnå en økonomisk besparelse, dels at man er utilfreds med sit tidligere pengeinstitut og derfor har valgt at skifte. Valget af nyt pengeinstitut baseres primært på bekendtes anbefalinger, mens pengeinstituttets image har nogen betydning, og den konkrete produktsammensætning har minimal betydning.

4. Barrierer på udbudssiden

4.1 Markedets opbygning

Det samlede danske elforbrug i 2007 var på 36,4 TWh. Elsalget fordeler sig på ca. 1/3 til de 3.000 største timemålte forbrugere, ca. 1/3 til øvrige timemålte og ikke-timemålte erhvervs-kunder og offentlige virksomheder samt ca. 1/3 til husholdningerne. De ikke-timemålte kunder omfatter ca. 3,1 mio. husstande.

Alle timemålte erhvervsvirksomheder har i princippet valgt elleverandør. Nedenstående analyse af barriererne på udbudssiden koncentrerer sig om de 3,1 mio. husstande, der ikke skal vælge elleverandør, men kan fortsætte hos deres forsyningspligtselskab.

Med elreformen, der trådte i kraft 1. januar 2000, blev de tidligere eldistributionsvirksomheder selskabsmæssigt opdelt i netselskaber og forsyningspligtselskaber, der hver især fik bevilling til et klart defineret geografisk område. Oprindeligt var det et krav, at forsyningspligtselskaberne skulle være ejet af det lokale netselskab. Dette krav er siden bortfaldet, men der er generelt fortsat en nær tilknytning mellem det lokale netselskab og forsyningspligtselskabet. Ved elreformen bevarede forsyningspligtselskaberne således deres kundeportefølje og den nære tilknytning til både forbrugerne og det lokale netselskab.

Elleverandører, der ønsker at operere landsdækkende, skal sikre kontakt med landets ca. 100 netselskaber, idet netselskaberne varetager målingen af forbruget og leverer måledata til elleverandørerne.

4.2 Listning af barrierer

4.2.1 Projektgruppens opfattelse af barrierer

På baggrund af projektgruppens egne erfaringer og viden om el-detailmarkedet har arbejdsgruppen identificeret en række barrierer for elleverandørerne i forhold til øget konkurrence på det meget store kundesegment af ikke-timemålte forbrugere. Barriererne hænger overordnet sammen med, at markedet er præget af stærke lokale monopoler, lav lønsomhed pr. kunde, der stiller krav til kundemasse en vis størrelse, hvis man skal kunne opnå stordriftsfordele, manglende synlighed for priser, produkter og nye leverandører, traditionel lav forbrugermobilitet og det grundlæggende problem, at el er et "usexet" produkt.

Stærke lokale monopoler

- Bevillingssystemet for forsyningspligtselskaberne sikrer lokale monopoler ved at give eneret til forsyningspligtleverancer i bevillingsområderne
- Integreerede (koncernbundne) selskaber står for hovedparten af elsalget
- Koncernbundne handelsselskaber og forsyningspligtselskaber har ikke det fornødne økonomiske incitament til at konkurrere om samme kundesegment, med mindre man kan få en højere pris end forsyningspligtprisen, f.eks. gennem lange kontrakter (dvs. fast pris i et eller flere år).
- Hovedparten af forbrugerne forsynes af ganske få selskaber
- Manglende konkurrencekultur på markedet for små og mellemstore forbrugere. Der blev i 2003 åbnet for konkurrence på eldetailmarkedet for skabelonkunderne. Men alligevel er konkurrencen 5 år efter stort set ikke eksisterende.

Lav lønsomhed pr. kunde

- Betydelige initialomkostninger for nye aktører, fordi det er dyrt at erobre markedsandele fra forsyningspligtselskaberne, der med elreformen arvede goodwill fra de tidligere distributionsselskaber
- Danmark er et lille land med tilsvarende begrænset kundevolumen, som generelt har et lavt individuelt forbrug
- Dyrt kundesegment at betjene. Lav fortjeneste pr. kunde

Synlighed

- Svært at nå forbrugerne
- Manglende nem og billig adgang til markedsføring

Elektricitet er et usexet produkt

- El fra den ene leverandør adskiller sig ikke fra el fra den anden leverandør – det gør kun leveringsvilkårene og evt. tilknyttede ydelser
- Produktudviklingen er begrænset
- Vanskeligt at anskueliggøre nye produkter

4.2.2. Leverandørernes oplevede barrierer

Dansk Energi har forespurgt en række leverandører – etablerede såvel som nye – om hvilke barrierer, de oplever i markedet. De anfører, at barriererne overordnet hænger sammen med forbrugernes viden om og adfærd på el-detailmarkedet, produktgenskaberne samt markedsforholdene.

Elleverandører, der er koncernbundne med forsyningspligtselskaber eller selv har forsyningspligtbevilling, og som aktuelt koncentrerer sig om kunder inden for "eget" område, rapporterer ikke om barrierer i forhold til at nå kunderne, men de ser gerne forsyningspligtreguleringen ændret, således at markedet gives frit.

Nye elleverandører og elleverandører, der søger at opdyrke et marked uden for eget forsyningsområde, må derimod gøre en særlig indsats for at identificere kunderne og for at sikre den nødvendige kontakt til alle landets knap 100 netselskaber.

Barrierer vedrørende forbrugere:

- Forbrugerne er ikke bevidste om at de kan spare penge ved at undersøge alternative elleverandører – samt hvordan de korrekt sammenligner de mange aftaleformer/perioder
- Forbrugerne har svært ved at gennemskue elmarkedet
- Forbrugerne har svært ved at gennemskue deres elregning
- Forbrugerne er ikke bevidste om, hvor de kan hente yderligere information om indholdet af deres elregning
- Forbrugerne er ikke bevidste om, at de ved skift af elleverandør stadig vil blive opkrævet afgifter, transport etc. af netselskabet
- Forbrugerne er nervøse for, at de vil komme til at stå uden el i en periode, hvis de skifter elleverandør
- Forbrugerne er ikke bevidste om, hvor de kan finde information om andre elleverandører
- Forbrugerne er ikke bevidste om, at de kan vælge en elleverandør uden for det område de bor i

- Forbrugerne kender ikke til deres nøjagtige bruger-ID, det såkaldte aftagenummer, og har svært ved at finde nummeret på elregningen

Barrierer vedrørende produkttegenskaber:

- Mange ensartede produkter på markedet
- Aktuelt ingen mulighed for at se en oversigt over alternative produkter på markedet

Markedsforhold & øvrige:

- Fremsendelse af data selskaberne imellem kræver af og til personlig kontakt
- Leverandørskifteprocessen fungerer næsten fejlfrit, men kortere tidsfrist for leverandørskift kunne ønskes, f.eks. 14 dage som man har i Sverige, og meget gerne så man kan skifte en hvilken som helst dag i måneden

Derudover oplever leverandørerne forsyningspligtreguleringen – såvel bevillingssystemet som priskontrollen – som værende den primære kilde til et trægt privatkundemarked. Det er således leverandørernes oplevelse, at en afvikling af reguleringen ville øge incitamentet til at gå ”på strandhugst” i hinandens kundeportefølje gennem øget markedsføring og produktinnovation.

4.2.3 Barrierer for detailhandel over landegrænser i Norden

Nordisk Ministerråd for energi har i 2005 ytret ønske om, at et fælles nordisk slutbrugermarked gennemføres i lønsomt omfang. På den foranledning fremlagde NordReg⁵ i 2006 en rapport⁶, der opregnede en lang række barrierer for et fælles slutbrugermarked. Nogle af de væsentligste er ifølge rapporten disse:

Tekniske barrierer:

- Forskellige procedurer for datakommunikation mellem netvirksomheder og forsyningsvirksomheder, herunder i forbindelse med leverandørskift
- Forskellig definering af måler ID.

Reguleringsmæssige barrierer:

- Manglende harmonisering af reguleringen af netvirksomhedernes neutralitet
- Manglende harmonisering af leverandørskift-modellen

Kommercielle og andre barrierer:

- Mangel på tilgængelig information om leverandører og priser
- Mangelfuld harmonisering af klagehåndtering
- Forskellige prisområder, sprog og valutaer

NordReg⁷ har på den baggrund udarbejdet et udkast til en harmoniseret leverandørskift-model og har i juni 2008 iværksat en cost-benefit analyse herom i samarbejde med Elmarkedsgruppen under Nordisk Ministerråd. Resultatet af analysen forventes at foreligge inden udgangen af 2008.

⁵ NordReg: Nordic Energy Regulators

⁶ ”The Integrated Nordic End-User market – Feasibility and Identified Obstacles”, Report 2/2006, Nordreg.

⁷ NordReg: Nordic Energy Regulators

5. Styrkelse af efterspørgselssiden

5.1 En ny dansk prisportal

Som instrument til at sikre øget transparens og nem adgang for forbrugerne til sammenlignelige oplysninger om elpriser er der behov for at etablere en ny prisportal som afløser for Elpristavlen.

Baseret på gennemgang af de norske og svenske prisportaler⁸, arbejdsgruppens egne erfaringer og viden samt resultaterne af en forespørgsel hos 8 større og mindre elleverandører har arbejdsgruppen identificeret en række anbefalinger til en ny prisportal med fokus på de ikke-timemålte kunder, de såkaldte skabelonkunder, hvis begrænsede forbrug gør det urealistisk, at de skulle indgå individuelt forhandlede aftaler.

Anbefalingerne omhandler tilgængelighed og brugervenlighed, produkter og mulighed for sammenligning af produkter (dvs. pris, leverings- og betalingsvilkår for elleverancen), sammenligning over tid, aktualitet og pålidelighed, herunder kvalitetssikring, en feed-back mekanisme samt funktioner til særlig gavn for elleverandørerne.

Det forudsættes, at der inddrages en følgegruppe i udformningen af prisportalen samt en fokusgruppe af fremtidige brugere i testningen af prisportalen, således det tilsikres, at den nye portal bliver lettilgængelig og anvendelig for forbrugerne.

Arbejdsgruppen har opstillet følgende anbefalinger til den nye prisportal:

Tilgængelig og brugervenlig

- Umiddelbar indgang via www.forbruger.dk samt direkte indgang via prisportalen, ”www.elpriser.dk”⁹
- Let læselige tekster forklarer forskellen mellem forskellige produkttyper
- Let læselig tekst forklarer markedsrammerne (hvad der styrer prisen)
- Let læselig tekst fortæller om de øvrige priselementer (nettarif, transmissionstarif, PSO, etc.)
- Prisportalen skal være nem at finde rundt i, og det skal være nemt at sammenligne produkttyper og priser samt leverings- og betalingsvilkår for selvvalgte forbrugsstørrelser
- Indgang til søgning efter produkter og leverandører sker via forbrugsstedets adresse eller postnummer, så forbrugerens forsyningsområde (og dermed netselskab) identificeres og vises.
- Nem adgang fra prisoversigten til bestilling af nyt produkt / ny leverandør

Produkter og sammenligning af produkter

- Forsyningspligtprisen vises – og det gøres tydeligt, at den får man, hvis man ikke vælger noget andet
- Alle leverandører, som er relevante for det pågældende forbrugssted, skal vises på prisportalen

⁸ De norske og svenske prisportaler er beskrevet i Bilag 1

⁹ ”www.elpriser.dk” er taget med som et arbejdsnavn. Navnet på den nye prisportal er ikke besluttet.

- Produkter sættes på prisportalen parallelt med offentliggørelsen af produkterne på leverandørernes hjemmeside
- Bindinger og forpligtelser for forbrugerne (leverandørens leverings- og betalingsvilkår) forklares for hvert enkelt produkt, herunder oplysning om forud- hhv. bagudbetaling, oplysning om hvad det koster at skifte produkt og / eller leverandør, hvor lang tid det tager at skifte mv.
- Standardprodukter sammenlignes for aktuel pris, f.eks. således at de tre bedste tilbud i hver af standardkategorierne vises umiddelbart. Alle øvrige produkter kan klikkes frem
- *Ved opslag på produkter:* Opdeling i produkttyper. For de enkelte typer af produkter rangordnes leverandørerne efter produktets pris. Det skal være nemt at sammenligne produkter og leverandører. Ved specialprodukter skal pris og vilkår beskrives – evt. med henvisning til virksomhedens hjemmeside for en uddybende forklaring.
- *Ved opslag på leverandør:* De enkelte produkter rangordnes efter en fastlagt rækkefølge. Når nye produkter lanceres, skal de ind i rangordningen på en systematisk måde.
- Sammenligning over tid over udviklingen i forsyningspligtproduktet sammenholdt med 2 – 3 standardprodukter, herunder et fastprisprodukt og et variabelt produkt
- Standardprodukter skal kunne redefineres efter behov, f.eks. hvis timeafregning bliver så udbredt, at det må betragtes som et standardprodukt
- Andre produkter, herunder specialprodukter og tilkøbsydelse, rabatter, andre prisoplysninger, tilbud om bedre service, tilbud om timeafregning, betalingsvilkår, etc. vises for sig på en overskuelig måde
- Prisoplysning for elektriciteten gives om kWh-pris, evt. fast afgift, gennemsnitlig kWh-pris (inkl. den faste afgift) og pris for samlet årsforbrug (inkl. den faste afgift og moms).
- Det skal tillige være umiddelbart muligt at se den samlede kWh-pris for et forventet forbrug, dvs. elprisen¹⁰ for det aktuelle produkt, inkl. evt. fast afgift og moms, nettarif inkl. evt. fast afgift, transmissionstarif, PSO og moms

Aktuel og pålidelig

- Det skal være obligatorisk¹¹ for alle elleverandører at levere oplysninger til prisportalen for alle produkter, der retter sig mod skabelonkunder og tilsvarende kundesegmenter¹², også særlige kampagnetilbud og evt. kombinationstilbud.
- Leverandørerne er ansvarlige for at oplysningerne er korrekte – prisportalens priser i aftaleøjeblikket er bindende for leverandørerne, med mindre der er åbenbare fejl og mangler (jf. markedsføringsloven)
- Løbende opdatering af priser efter fastlagte procedurer
- Der skal forefindes datahistorik for 5 år.

¹⁰ For spotprisprodukter tages udgangspunkt i dagens pris, samt en pris baseret på udviklingen over de foregående 3 måneder

¹¹ Det er allerede i dag et krav i Energitilsynets bekendtgørelse om elforsyningsvirksomheders offentliggørelse af priser, tariffer, rabatter og vilkår, at alle leverandører offentliggør deres priser på Elpristavlen. Dog kan Elpristavlen i dag ikke håndtere alle produkter. Bekendtgørelsen kan ses på Energitilsynets hjemmeside <http://www.energitilsynet.dk/lovgivning-og-anmeldelse/elektricitet/loveogbek-el/bek-om-elforsyningsvirksomhedernes-offentliggørelse-af-priser-tariffer-rabatter-og-vilkaar/>

¹² Begrebet ”skabelonkunde” ventes at forsvinde i takt med, at også de små forbrugere bliver timeafregnet.

- Administrative procedurer og procedurer for kvalitetssikring fastlægges i samarbejde med branchen
- Myndighedsansvaret for tilsyn med prisportalen præciseres¹³

Feed-back mekanisme

- Feed-back funktioner skal afspejle specifikke formål
- Feed-back vedr. portalens funktionalitet:
 - mulighed for forbrugeren at skrive kommentarer, der går til administrator
 - mulighed for administrator for at indlægge simple evalueringsmekanismer til brug for periodiske tjek af forbrugernes tilfredshed
- Feed-back vedr. forholdet til elleverandøren skal overvejes i forbindelse med udformningen af prisportalen. Det kunne f.eks. omfatte:
 - mulighed for forbrugeren for at klikke ind på kommentarfunktion, som går til elleverandøren og en ”erfaringsbank”
 - mulighed for forbrugeren at klikke ind på klagefunktion, som går parallelt til elleverandøren og ANE¹⁴ samt til ”erfaringsbanken”
 - mulighed for forbrugeren for at klikke ind på ”erfaringsbanken” for at få indblik i andres erfaringer med pågældende elleverandør – her bør nok være en forældelsesfrist for viste klager eller i det mindste en dato på klagen

Særlige leverandørønsker til prisportalen

- Opsætningen af pristavlen skal fremme innovation og produktudvikling
- Det skal være let for aktører at bruge portalen, herunder let at lægge priser og produktoplysninger ind
- Der skal være statistikmulighed for leverandører

5.2 Offentlig kampagne om frit leverandørvalg

Det begrænsede kendskab blandt forbrugerne til mulighederne for frit leverandørvalg og det generelle ønske om en styrkelse af et kommercielt eldetailmarked tilsiger, at der er behov for en kampagne, der kan udbrede kendskabet til forbrugernes muligheder.

Det anbefales, at der gennemføres en oplysningskampagne, rettet mod forbrugerne, når den nye prisportal er etableret. Energistyrelsen tager initiativ til oplysningskampagnen.

6. Styrkelse af udbudssiden

6.1. Samfakturering

Efter elforsyningsloven¹⁵ kan ministeren fastsætte regler om samfakturering af de ydelser forbrugeren modtager i henhold til loven. Sagt med andre ord, kan ministeren fastsætte regler om, at forbrugeren kun modtager én regning for køb af elektricitet og betaling af netydelserne. Baggrunden herfor er dels et forbrugershensyn, idet det ses som mere overskueligt med én

¹³ Ved den endelige udformning af prisportalen afklares behovet for justering af Energitilsynets bekendtgørelse.

¹⁴ ANE er Ankenævnet for Energi

¹⁵ EFL § 22, stk. 4

samlet regning frem for én regning fra netselskabet og en anden fra elleverandøren, dels et hensyn til nye elleverandører, fordi de herigennem kan markedsføre sig via elregningen.

Ministeren har ikke fundet det nødvendigt at udnytte sin hjemmel til at fastsætte sådanne regler, idet branchen har indgået en frivillig aftale herom. Den frivillige aftale indebærer, at en elleverandør kan kræve samfakturering. Et sådant krav vil indebære, at elleverandøren forestår den samlede regningsudstedelse for både elektricitet og netydelser, hvor det i dag er netselskabet, der forestår regningsudstedelsen for netydelserne og for elleverancer fra koncernbundne leverandører. Endvidere skal alle elleverandørens kunder omfattes af ordningen.

Forbrugerne har ikke mulighed for at kræve samfakturering. Den ret har alene elleverandørerne efter aftalen.

Ét enkelt selskab har besluttet at det ønsker samfakturering med den begrundelse, at det giver selskabet en mulighed for at markedsføre sig over for kunderne. Selskabet ønsker at kunne udforme regningen efter forbrugernes behov, og mener at samfakturering giver en konkurrencefordel, idet den giver selskabet mulighed for at tydeliggøre forskellen mellem betalingen for elforbruget og netydelserne.

Forbrugerstyrelsen lægger vægt på overskueligheden og gennemsigtigheden af regningen.

Konkurrencestyrelsen lægger vægt på, at det skal være muligt for forbrugerne at se forskel på betalingen for monopolydelserne og konkurrencemarkedet. Konkurrencestyrelsen anfører, at samfakturering kan være med til at hæmme konkurrencen ved f.eks. at skabe uigennemsigthed om forskellen mellem betaling for netydelser og ydelser fra elleverandøren.

Da det er første gang, en elleverandør ønsker at tilbyde samfakturering, bliver det en test på om brancheaftalen fungerer i praksis, dvs. om alle netselskaber, herunder også transformerforeningerne, der generelt ikke er medlemmer i Dansk Energi, kan levere de nødvendige oplysninger rettidigt og i et læseligt format.

6.2 Datahub

Parallelt med nærværende projekt er gennemført et projekt med deltagelse af Energinet.dk, Dansk Energi, Foreningen af Slutbrugere af Energi, Energitilsynets Sekretariat og Energistyrelsen, som belyser mulighederne for at fremme gennemsigtigheden og konkurrencen på el-detailmarkedet gennem etablering af en fælles database, en såkaldt datahub, med kundeoplysninger mv.

En datahub ses som et instrument til at lette informationsflowet mellem elleverandører, netselskaber og systemansvaret, og dermed et bidrag til at lette adgangen til markedet for nye leverandører.

Projektet afrapporteres i en selvstændig rapport. Datahubben er ikke behandlet yderligere af nærværende arbejdsgruppe.

6.3 Bevillingssystemet og prisregulering af forsyningspligtselskaber

En række elleverandører har anført, at bevillingssystemet, der sikrede de gamle eldetailvirksomheder ret til at etablere forsyningspligtselskaber, som umiddelbart kunne videreføre kun-

dekontakten inden for deres bevillingsområde, udgør en barriere for nye selskaber, der mangler disse kundeoplysninger.

Det anføres endvidere fra leverandørside, at prisreguleringen af forsyningspligtselskaberne giver urimelige vilkår for andre elleverandører, idet prisreguleringen er med til at forvride prisdannelsen.

Den tidligere nævnte rapport ”*Regulering af forsyningspligtselskaberne, Analyse af prisreguleringen, November 2007*” konkluderede imidlertid, at der ikke aktuelt er grundlag for en ændring af prisreguleringen, fordi konkurrencen på detailmarkedet vedrørende skabelonkunderne fortsat er meget begrænset. Det fremgår af artikel 3, nr. 3, i Eldirektivet (2003/54/EF), at medlemsstaterne skal sikre, at privatkunder og evt. også mindre virksomheder omfattes af en forsyningspligt, dvs. ret til at få leveret elektricitet af en bestemt kvalitet til rimelige, let og klart sammenlignelige og gennemsigtige priser. Imidlertid har Kommissionen i forbindelse med sektorundersøgelse af de europæiske elektricitets- og gasmarkeder¹⁶ anbefalet, at den nuværende forsyningspligtregulering udfases i takt med at konkurrenceforholdene på slutbrugerproduktet forbedres. Selv med en sådan fremtidig deregulering vil der dog fortsat skulle være en regulering for særligt udsatte forbrugere.

Det kunne i den forbindelse overvejes i første række at ændre forsyningspligtreguleringen således, at der bliver krav om, at alle erhvervskunder skal indgå handelsaftaler (som nu for de tilmålte kunder med et forbrug > 100.000 kWh).

I ”Konkurrenceredegørelse 2008” fra Konkurrencestyrelsen analyseres det danske detailmarked for el. I redegørelsen anbefales bl.a., at der tages initiativ til at øge forbrugernes kendskab til elpriserne (f.eks. gennem forbedring af elpristavlen og installation af smart-meters), at der etableres en datahub, der kan lette dataudveksling mellem netoperatører og el-leverandører, at prisreguleringen ophæves, når forbrugernes kendskab til prisen er forbedret, og at det overvejes, at erstatte nuværende forsyningspligtssystem med system af forsyningspligtige tilbagefaldsleverandører valgt efter udbud af opgaven.

En eventuel ændring af forsyningspligtreguleringen er ikke imidlertid omfattet af kommissoriet for arbejdsgruppen, der derfor ikke har behandlet emnet yderligere.

6.4 Styrket information til leverandører

Det anbefales, at der i forbindelse med etableringen af den nye prisportal sikres målrettet information, rettet mod elleverandørerne, om prisportalens mulighed for branding og markedsføring af nye produkter. Informationen varetages af branchen.

7. Det videre arbejde

- Der skal træffes beslutning om at tage de nødvendige initiativer til, at Elpristavlen snarest muligt afløses af en tidssvarende prisportal.

¹⁶ Meddelelser fra Kommissionen til Rådet og Parlamentet, Udsigterne for det indre gas- og elmarked, SEK (2006) 1709 med ledsagedokument: Kommissionens arbejdsrapport ”Implementation Report on Electricity and Gas EU Regulatory Framework: Country Reviews”.

- Der skal identificeres en ejer af prisportalen. Arbejdsgruppen anbefaler, at der træffes aftale med Dansk Energi om at forestå udviklingen i henhold til anbefalingerne i arbejdsgruppens rapport, i samarbejde med Konkurrencestyrelsen/Energitilsynet. Såfremt Dansk Energi ikke ønsker at påtage sig opgaven, findes en anden ejer, eksempelvis Energinet.dk.
- En følgegruppe bestående af relevante myndigheder, branchen og udvalgte interesseorganisationer inddrages i udformningen af den nye prisportal.
- En fokusgruppe af forbrugere deltager i testen af, at prisportalen er funktionel, dækkende og forståelig for privatkunder og mindre erhvervsdrivende.
- Som led i udviklingen af prisportalen fastlægges kvalitetssikringen og herunder myndighedsopgaverne.
- Energitilsynets offentliggørelsesbekendtgørelse justeres i nødvendigt omfang.
- Det anbefales, at Energistyrelsen tager initiativ til en informationskampagne om mulighederne for frit leverandørvalg i forbindelse med lanceringen af den nye prisportal.
- Det anbefales, at Dansk Energi informerer branchen om den nye prisportal og mulighederne for at anvende den i markedsføringen.

Bilag 1 Norske og svenske erfaringer

Norge

I medfør af en forskrift om anmeldepligt for elpriser¹⁷ og har elleverandørerne på det norske marked pligt til løbende at indberette gældende priser og vilkår til Konkurransetilsynet i overensstemmelse med de frister og krav, tilsynet fastsætter.

De indberettede oplysninger danner grundlag for Konkurransetilsynets internetbaserede elprisoversigt¹⁸. Anmeldepligten angår leveringskontrakter indeholdt i den til enhver tid gældende "standard kraftlevering aftale" indgået mellem Energibedriftenes Landsforening (EBL) og Forbrugerombudet, der omfatter aftaler om

- 1) Standard variabel kraftpris
- 2) Markedskraft baseret på spotpris
- 3) Fast pris med et eller tre års varighed

Standard variabel kraftpris har udgangspunkt i den enkelte leverandørs skøn og markedsforsventninger. Prisen varierer på baggrund af udviklingen i elmarkedet. Leverandørerne er forpligtiget til at informere om prisændringer senest 14 dage før, de træder i kraft. Dette sker som oftest ved annoncering i aviser og ved publicering på Konkurransetilsynets elprisoversigt. Leverandørerne skal på tilsynets oversigt benytte gennemsnitsprisen hver måned, som den fastsættes af Nord Pool. Det er derfor i udgangspunktet kun pristillægget, som skiller to leverandører fra hinanden.

Markedskraftbaseret på spotpris er en aftale om, at prisen følger markedsprisen, som fastsættes på Nord Pool spot. Ud over referenceprisen skal kunden betale et tillæg. Leverandørerne er også her forpligtiget til at informere om prisændringer senest 14 dage før, de træder i kraft.

En *fastpriskontrakt* er en aftale om en fast pris over en periode, for eksempel et år. Aftaleperioden vil normalt være fra tre måneder til tre år. Konkurransetilsynets oversigt viser kontrakter med 1 og 3 års varighed. I perioden, hvor aftalen gælder, kan kunden ikke skifte leverandør. På den anden side er leverandøren forpligtiget til at levere strøm til den aftalte pris, uanset hvad der sker med elprisen i markedet.

Hvis en leverandør tilbyder flere produkter inden for samme aftaletype, skal alle produkterne anmeldes til Konkurransetilsynet. Produkterne vil optræde under forskellige leverandørnavne i prisoversigten, men sådan at man kan se, at det er den samme leverandør, der står bag.

Mangelfuld eller fejlbehæftet indberetning af oplysninger kan medføre sanktioner i henhold til konkurrencelovgivningen.

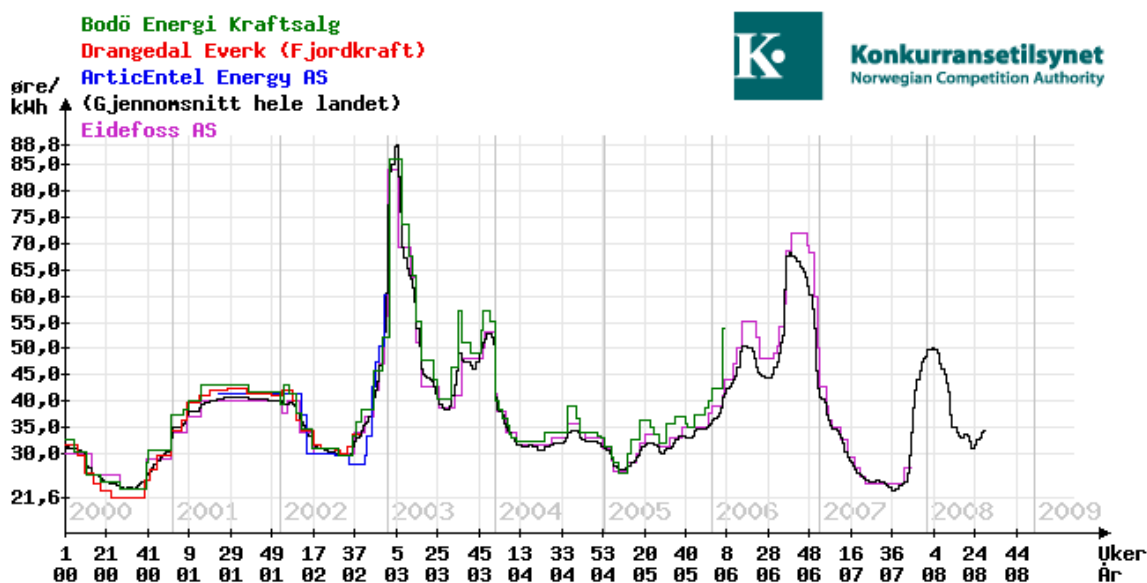
¹⁷ Forskrift om meldepligt for kraftpriser fastsat af Konkurransetilsynet den 12. december 1997, jf. "Meldepligt for kraftpriser", Konkurransetilsynet den 26. april 2007.

¹⁸

Funktionalitet

På prisoversigten skal forbrugeren blot angive én oplysning: Bopælskommunen. Man kan også angive sit forventede årlige forbrug for at få en mere præcis opgørelse, der indeholder indregning af eventuel fast abonnementsbetaling. Derpå bliver man på et øjeblik præsenteret for de tre billigste leverandører inden for de ovennævnte fire priskategorier. Der er angiveligt kun tale om leverandører, der leverer i den pågældende kommune.

Sammenligning over tid

Prisportalen omfatter mulighed for at sammenligne prisen for standard variabel pris over tid. Oplysninger fremgår af en interaktiv graf, hvor priserne for op til 5 leverandører kan vises. Man kan også vælge landsgennemsnittet. Priserne vises i samme diagram med kurver eller som tal efter eget valg. Man kan få oplysninger på ugebasis fra 1999 til i dag. Et eksempel med tilfældigt udvalgte leverandører er vist ovenfor.

Skift af leverandør

Fra prisoversigten er der for den enkelte leverandør, et link til et bestillingsskema: For en tilfældigt udvalgt leverandør, SKS, kan skemaet ses nedenfor¹⁹.

Den nye elleverandør vil som regel hjælpe med det praktiske ved leverandørskift. Sædvanligvis kræves det blot, at en underskrevet kontrakt returneres, og at elmåleren aflæses på skiftedagen, idet de fleste elleverandører har rutiner for at varsle den nuværende elleverandør og netvirksomheden om leverandørskift. Netvirksomheden skal gennemføre leverandørskifte inden to uger efter, at den har modtaget beskeden.²⁰

¹⁹ https://sikker.sks.no/kraftbest/kraftbest2.php?&prod_id=1275&kunde_db=sks&type=privat

²⁰

Konkurransetilsynet - Kraftpriser - Microsoft Internet Explorer provided by Energistyrelsen

http://www.konkurransetilsynet.no/portal/page?_pageid=235,470742&_dad=portal&_schema=PORTAL&

Konkurransetilsynet
Norwegian Competition Authority

English | Nettstedkart | Presse | Kontakt

Forside | Aktuelt | **Kraftpriser** | Konkurranseregler | Fusjoner og oppkjøp | Vedtak og uttalelser | Publikasjoner | Om Konkurransetilsynet

Meny

- Sjekk kraftpriser
- Informasjon om leverandører
- Sammenlign priser over tid
- Rådata
- Spørsmål og svar
- For leverandører
- Innlogging for leverandører

SKS Kraftsalg - Enkel

Organisasjonsnummer: 915637353
 Kundetelefon: 75402250
 Telefaks: 75402203
 Epost: kundesenter@sks.no
 Webside: www.sks.no
 Bestillingsskjema: [Klikk for skjema](#)
 Adresse: Eliasbakken 7
 Poststed: 8205 Fauske

Standard variabel pris
(leverer ikke meldepliktig produkt)

Påslag markeds kraft (spotpris)
 Pris uke 20, 2008: 1,00 øre/kWh
 Betalingsinformasjon:
 Avreg. etterskudd e est/målt forbruk.
 Avt.giro/efaktura, eller gebyr kr 39. Elektr. kom. Ikke næring
 Landsdekkende: ja

1-års fastpris
(leverer ikke meldepliktig produkt)

3-års fastpris
(leverer ikke meldepliktig produkt)

Når du skal skifte strømleverandør er det en del ting du bør sjekke. [Les mer](#)

Fra prisoversikten er der for den enkelte leverandør, et link til et bestillingsskema:

Kraftbestilling - SKS Kraftsalg AS - Microsoft Internet Explorer provided by Energistyrelsen

https://sikker.sks.no/kraftbest/kraftbest2.php?&prod_id=1275&kunde_db=sks&type=privat

Privatkunder [trykk her for bedrift](#)

Velg kundetype: **Ny kunde** Eksisterende kunde

Velg produkt: Spotpris - ENKEL (Områdepris->NordPool-) 0,8 øre/KWh + MVA

Ja, jeg ønsker å knytte opprinnelsesgaranti på min kraftavtale. (+ 0,50 øre/KWh (0,63 øre inkl. MVA))

Fornavn / Etternavn: Samme navn som er registrert hos netteier

Fødselsdato: dd-mm-åååå

Faktura adresse:

Faktura postnr/poststed:

Telefon:

E-post:

Ja, jeg ønsker prisvarsling, tilbud og annen relevant informasjon tilsendt på e-post.

MålepunktsID (kun de siste 8 siffer): Finnes på regningen fra din netteier.

Målerstand: Denne må være med for at overflytting skal aksepteres av netteier.

[Klikk her hvis anleggsadressen er forskjellig fra fakturaadressen!](#)

Nåværende Netteier:

Nåværende Kraftleverandør:

Kontraktbetingelser:
Spesielle betingelser: (Gjelder foran generelle betingelser)

Som det fremgår af skemaet ovenfor, skal kunden anføre et målepunkts-ID, som findes på fakturaen fra netvirksomheden.

Sverige

Den første januar 2007 trådte en ny lovgivning i kraft, som indebærer, at elhandlere skal indberette oplysninger om priser og leveringsvilkår til Energimarknadsinspektionen til brug for en elpristavle, "Elpriskollen"²¹. Energimarknadsinspektionen har på den baggrund udarbejdet en forskrift, som er gældende pr. 1. januar 2008. Samtlige elhandelsvirksomheder i Sverige er repræsenterede i Elpriskollen.

Hensigten med Elpriskollen er at gøre det lettere for forbrugere at sammenligne elleverandørernes elpriser og leveringsvilkår.

Elhandelsvirksomhederne indrapporterer selv sine priser og leverancevilkår elektronisk til Energimarknadsinspektionen. I henhold til den nævnte forskrift skal elhandelsvirksomhederne indrapportere deres priser senest kl. 24.00 samme dag, som prisændringen sker.

Elhandelsvirksomhederne har pligt til at indrapportere ændringer i priser eller leveringsvilkår, og de har ansvaret for, at de indrapporterer oplysninger er korrekte. Hvis elhandelsvirksomhederne ikke følger de omtalte regler, har Energimarknadsinspektionen mulighed for at foretage tilsyn.

I Elpriskollen kan der foretages beregninger om følgende aftaletyper:

- Fast pris, hvor elprisen pr. kWh er aftalt for en bestemt periode (1, 1½, 2, 3, 4 eller 5 år)
- Variabel pris, hvor prisen er den seneste måneds pris på Nordpool Spot med elhandlerens tillæg til prisen. Der kan vælges mellem en etårig eller en løbende aftale.

For begge typer gælder desuden, at der kan vælges beregning for aftaler med kortere løbetid (tre eller seks måneder) samt leverancer med eller uden miljøaftale.

Hvor man i Norge skal angive bopælskommunen, skal man i Sverige oplyse navnet på det lokale netselskab, som kan findes på en rullemenu på skærmen.

Alt i alt forekommer den svenske prisoversigt lidt kompliceret at anvende. Måske i erkendelse heraf er den også udstyret med en hurtig-søgning, hvor man angiver, om man har et forbrug under 2.000 kWh (lejlighed), op til 5.000 kWh (villa uden elvarme) eller op til 20.000 kWh (villa med elvarme). Herefter får man en oversigt over alle svenske leverandørers priser inden for de omkring 20 produkt-varianter.

Miljøaftale

Om miljøaftaler hedder det i Elpriskollen, at der findes flere mærkninger, som en elleverandør kan vælge for at vise, at elektriciteten er miljøvenlig. Miljømærkningen er frivillig, og kriterierne kan variere. Ved valgt af beregning af et enkelt produkt med miljøaftale (variabel elpris i 3 måneder), vist en liste med fire forskellige produkter fordelt på tre leverandører. Der var tale om produkter med vindkraft, vand- og vindkraft og "Bra Miljöval".

²¹ <http://www.energimarknadsinspektionen.se/elpriskollen/>

Svenska Naturskyddsföreningen lancerede Bra Miljöval-mærket²² el samtidigt med, at el-markedet blev dereguleret i 1996. Sigtet med Bra Miljöval-mærket el er at fremme udviklingen mod en mere bæredygtig elproduktion. Ved at vælge Bra Miljöval-mærket el, vælger man ifølge naturbeskyttelsesforeningen den mindst miljøbelastende elproduktion, man fravælger yderligere udvinding af strømmende vand, man vælger ikke at efterlade lagre af radioaktivt affald til mange kommende generationer, og man vælger ikke at bidrage til drivhuseffekten.

Skift af leverandør

Hvis en forbruger ønsker at skifte elleverandør, er proceduren følgende:

1. Man kontakter det elhandelselskab, man vil skifte til. Ud over personoplysninger, skal man opgive et lejlighedsnummer og/eller målnummer samt anlægs-id og område-id. Det er oplysninger, som findes på fakturaer fra elnetvirksomheden.
2. Den nye elhandler informerer netvirksomheden om skiftet. Netvirksomheden aflæser elmåleren og sender målerstanden til både den gamle og den nye elleverandør.
3. Efter at den nye elleverandør har meddelt netvirksomheden om skiftet, skal denne senest inden for fem hverdage bede om eventuelle manglende oplysninger. Samtidig informerer netvirksomheden den gamle elleverandør om, at aftalen skal ophøre.

Et eksempel på indgåelse af en kontrakt med en elleverandør vises fra Skellefteå Kraft²³:

The screenshot shows a Microsoft Internet Explorer browser window with the URL <http://www.skekraft.se/default.aspx?di=2441&productid=1081&typ=teckna>. The page title is "Teckna elavtal - Privat - Skellefteå Kraft - Microsoft Internet Explorer provided by Energistyrelsen". The form contains the following sections:

- Adress dit fakturan ska skickas**: Fields for "Gatuadress", "Postnummer", and "Postort".
- Anläggningsadress**: A question "Är adressen till den fastighet som elavtalet gäller samma som fakturaadressen du skrivit ovan?" with radio buttons for "Ja" and "Nej".
- Anläggningsinfo**: Fields for "Anläggningsid" and "Områdesid".
- Tillval**: Checkboxes for "Jag vill ha Bra miljöval-el. Pris: +1,2 öre/kWh" and "Ansök om Autogiro".

The Windows taskbar at the bottom shows the Start button, several open applications (Konkurra..., Teckna..., Kraftbestil..., Sony Eric...), and the system tray with the time 11:45 on Wednesday (onsdag).

Det fremgår bl.a., at anlægs-id og område-id skal angives, og at disse kan findes på netfakturaen.

²² <http://www2.snf.se/bmv/bmv-register/elektricitet.cfm>

²³ <http://www.skekraft.se/default.aspx?di=2441&productid=1081&typ=teckna>

Samlet bedømmelse

Den norske prisoversigt virker enkel og overskuelig. Det er nok også en fordel, at man skal vælge bopælskommune frem for netselskab som i den svenske (og danske). De fleste ved, hvilken kommune, de bor i, mens det nok kniber mere med viden om tilhørsforholdet til et netselskab. Endelig har den norske tjeneste en historisk prissammenligning af et af produkterne. Det er positivt. Men det ideelle ville være, hvis der var en lignende mulighed for alle produkter.

Den norske elprisoversigt har praktiske links til bestillingsskemaer hos de anførte er. Prissøgning over bestilling af produktet kan overstås på få minutter under forudsætning af, at man har målepunkts-ID'et ved hånden.

Energistyrelsen
Amaliegade 44
1256 København K

Tlf 33 92 67 00
Fax 33 11 47 43

CVR-nr: 59 77 87 14

ens@ens.dk
www.ens.dk